

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára: Egész évre . . . . . 8 K Fél évre . . . . . 4 „ Negyed évre . . . . . 2 „ Egyes szám ára 20 fillér.	Felelős szerkesztő: OSZESZLY M. VICTOR.	Laptulajdonos és kiadó: BALKANYI ERNŐ.	Telefonszám: 13. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván. Nyitlőtt sora 1 korona.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Egy esztendeje mult...

Alsólendva, augusztus 14.

Egy éve mult már, hogy egy viharos, mennydörgős éjszakán a villámok fényénél, de fejedelmi pompa nélkül tért családi sirjába nyugovóra a meggyilkolt trónörökös pár.

A gonosztett kivíva az Isten haragját. S az égnek dörgése s a villámok cikkázása mintegy jelezte, hogy az égbekiáltó gonosz-ság elvágta hosszas türelmünknek utolsó szálát s nemskára megdördülnek az emberpusztító ágyuóriások, kezdetét veszi a tisztító véres harc.

Egy éve már! Véres küzdelmek, nagy áldozatok és fényes diadalok éve. Láttuk e nemzetnek fellángolását, láttuk vitézeinknek harci kedvét, lelkünk felkesedése kísérte a virágos vonatokat. Ilyen felkesedés csak igazságos ügynek szólhat!

Egy éve már, hogy meghajjzuk zászlónkat katonáink vitézsége, hősiessége, kitartása és önfeláldozása előtt. A harc mezején örök dicsőséget szereznek a nemzeti becsületnek. Embererőt felülmúló akadályokkal szállnak szembe s diadalt szereznek az igazság zászlajának. A nyár gyilkos hősege, a tél borzalmas ridegsége megtörik vasakaratuken s kitartásuk csodás erején. A síkság egyenes rónája s a Kárpátoknak meredék bércé egyaránt hirdeti dicsőségünket. Volt idő, mikor az egyenlőtlen harc miatt aggodalom szállt lelkünkre. A gyenge lelkek már erőnk megtörését hirdették. De katonáink vitézsége,

bámulatos kitartása küzde az ellenséget a hazai földről s azóta diadalmasan üzi tovább, üzi a megsemmisülésbe.

A győzelemnek és diadalnak szilárd reménye száll lelkünkbe s e reményünket nem tudta gyengíteni az álnok szövetségesnek gonosz támadása sem. A nyílt ellenség ugyanis többet ér az alattomos barátnál! S ennyi ellenséggel szemben is derekasan állják meg helyüket katonáink. Mind hősök ők, mind dicső vitézek. Tisztelet a nevüknek s hála érdemüknek. Hála azoknak, akik sebesülten tértek vissza s hálás emlékezet azoknak, akik életüket áldozták már hazájukért.

S egy éve már, hogy ez a nemzet megmutatta, hogy tud hálás lenni. Egy éve szemléljük már büszke önértettel a magyar nemzet áldozatkészségét. Hálás lélekkel adakozunk a Vöröskereszt nemes céljaira és szívesen támogattuk a háborúval kapcsolatos jótékony intézményeket. De áldozatkészségünk ne találjon pihenőt. Nagyon sok segítségre, nagyon sok támogatásra van még szükség. Adakozunk lelkünk nemesebb érzése s anyagi tehetségünk szerint. Áldás léz azon, ki derüt csal a sebesült fájdalmas arcára s Isten százszoros áldása legyen azon, ki letörli az özvegyeknek és árváknak a könnyeit!

Egy éve már, hogy hazánk közönsége hős tudott lenni, hogy zugolódás nélkül tűrni és szenvedni tudott. Ezen egy év alatt hány anyát és hány hitvest avatott hőssé a szenvedés néma könnye?! Ez az egy év

megtanított bennünket tűrni és szenvedni; megtanított bennünket arra, hogy ne a jelen szenvedésre, hanem e szenvedésen felépülő jobb jövőbe tekintsen könnyes szemünk. Adja Isten, hogy a kivívott teljes diadalig edzett lelkünk tűrni és szenvedni tudjon!

Egy romboló, véres és diadalmas év után II. Vilmos császár így szól a német néphez: „Isten és történelem előtt lelkem tiszta. Én nem akartam a háborút!” Amidőn így Isten és a történelem előtt a világháborúért a felelősséget azokra hárítja, akik a német birodalmat megaláznai és fölünyes harcban elnyomni akarták, ismételtelen kijelenti, hogy e harcban a nemzet legfőbb javaiért, életéért és szabadságáért kell küzdeni.

És igazva van a császárnak: A reánk erőltetett harcnak tudata csodát művelt. Csodás volt a magyar nemzetnek hősiessége küzdelme és csodás a szenvedésekben való kitartása. De a harcnak még nincs vége. Egy év tanulságaival lépünk egy új évnek küzdelmei elé. S ennek az új évnek küzdelmében győzelmiunkbe vetett szilárd hitet fogadjuk meg a német császár szavaival: „Kitartunk a hősiessé cselekedetekben és a szenvedésekben ingadozás nélkül, mindaddig, amíg a béke elérkezik.”

Támogassuk nemes törekvéseiben a Vöröskeresztet! Adjunk kórházunk sebesültjeinek dohányt és olvasnivalót!

Poezis és élet.

— Egy elmaradt felolvasás. —

Váratlanul ért — Hölgyeim és Uraim! — a megtisztelő felhívás, hogy a mai fényes est keretében lezajló kabarében a felolvasó asztalt elfoglaljam. Mindössze huszonnégy óra állott rendelkezésemre felolvasásom megszerkesztéséhez. Ezért előre is szíves elnézéseket kérem, ha a felolvasáshoz fűzőt várakozásaikban esalatköznának. Aki sokat ígér, keveset ad!... Én, kérem, semmit sem ígérhetek... Tehát mitévő legyek? A felolvasás megtartását elvállaltam, az idő pedig rövid. Hogy csak addig szabad nyújtózkodnom, — felolvasásom csak oly terjedelmű lehet, — ameddig a takaró... akarom mondani az időm ér, ezzel a ténnyel rögtön tisztában voltam. Azt cselekedtem tehát, ami minden felolvasás tartására elszánt embernek első teendője adott esetben... bezárkóztam dolgozó-szobámba, ... letelepedtem íróasztalom elé... vártam és gondolkodtam. — Vártam a muzsásokot, mely meghílet... gondolkodtam, miféle témát válasszak felolvasásom tárgyául?...

— — — Néma csönd honol dolgozószobám négy fala között... Senki se zavar... Az íróasztalon fekvő zseborám kegyegését is tisztán hallom... Este van... A lámpa sötétből ernyője alól világot mind az íróasztalon levő írópapírosra veti... A szoba többi része sötét... Karom a szék támlájára dül... fejemet tenyerembe hajtom... szememet lehunyom... Mi lesz tehát a felolvasás témája, — mi lesz a címe?... Elmúlik néhány perc... Most szobám háttéré megélénkül... Apró

tündéreket látok fehér muselin ruhában... Élőkön a Muza hófehér, lilium paláttal a vállán... A tündérek csábtáncot lejtnek... A Muza felém közeledik... Most homlokom fölő hajol... Lengő szárnyait kiterjeszti fölöttem... Hallom a Muza szózatát:

— Témát és címet keresel?... Meg fogod találni mind a kettőt... Gondolataidat vedd papírra keletkezésük szerint... Téma és cím: — „poezis és élet!”

... A Muza esőkját homlokomon éreztem...

— Szemeimmel felnyitom. A látomány eltűnt. Íróasztalomra a bevilágított íróasztalra még értetlen. Hozzáfogok tehát munkámhoz! Álmat és gondolataimat fogom leírni...

... Megvan a téma és a cím!

*
Mi legyen tehát a tárgya felolvasásomnak? Talán tudományos? És miért ne lehetne tudományos? Hiszen önök, hölgyeim és uraim, bölcsen tudják velem együtt, hogy az embernek egyáltalában nem szükséges tudónak lenni ahhoz, hogy tudományos felolvasásnak szerzője legyen. Bocsnatot kérek, mozgást tapasztalok soraikban, — azt hiszem, helyesen következtetek, mikor e mozgásban ellentmondást vélek látni, — de méltóztassanak figyelemmel lenni a szófűzésre és a hangsúlyra. Mit mondtam? Ugyebár az ember-ről, mint szerzőről beszéltem. Nem arról van itt szó, hogy az ember hogyan, mely módon válik tudóssá. Hanem helyhatározó kide! Honnan fogom a tudományt megszerezni? Hát onnan, ahol van. Ahogyan a legtöbb szerző... zeneszerző

librettista cselekszik. Beethoven, List, Mozart mire való? A zeneszerző innen szeres. Shakespeare, Dumas, Jókai mire jó? A librettista innen szeres. Tehát csak ki kell nyujtanom a kezemet, fel kell nyitnom a szememet — és kutfók után kutatni! Találók azután tudomány, amelyikből csak parancsolnak, — lehet belőle nemcsak kanállal, akár dézsával meríteni... akarom mondani — szerezni! De ha nem is vagyunk tudósok (zárjel között legyen mondva, a többszámában is csak magamról beszélék), annyit mindenesetre tudunk, hogy a tudomány nem egyoldalú! Hogy hányoldalú? Ennek a kérdésnek az elbírálását nálunknál hivatottabbakra bizzuk. Azt megint tudjuk, hogy az egyetem a jog-, orvos-, bölcsész-, tudományok tudorát neveli. A most említett tudományok az életben a legnépszerűbbek, mert megemlécsítőikkel, a tanárral, az orvossal, az ügyvéddel már mindnyájan találkozunk. A jogtudományt nem választom felolvasásom tárgyául, mert valószínűleg a végrehajtási jog tárgyávával, az ezzel kapcsolatos törvények, rendeletek, jogszabályok és döntvények ismertetésével kezdenem meg előadásomat, már pedig ez a tárgy nem nagyon népszerű. Kiválóan nem népszerű a szenvedni alanyok táborában. Már pedig ki merné letenni a főskút arra, hogy figyelmes hallgatóm sorában ez az előadás nem juttatná-e egyeseknek minden bűnüket eszükbe? — De az orvostudományt sem választom. Nem, nem! Hogy miért nem? Megsugan Önöknek. Mert könyvtáramban erre vonatkozó kutfókat nem sikerült felfedeznem! De talán a filozófiánál még visszatérünk az orvosra. Tehát filozófiájunk!

A magyarság ereje.

A magyar teremtő géniuszhöz korszakalkotó találmányok fűződnek, amik mind azt bizonyítják, hogy a magyar nemzet csodálatos fejlődésre képes s egy csepp igazuk sincs azoknak, akik itt a kultúra elmaradtságáról beszélnek. A tizenkilencedik század egyik legnagyobb vívmánya volt pl. Irinyi János találmánya, a gyufa, amelyről a történeti kétségtelenül bebizonyította már, hogy ő találta fel. A mi praktikus szellemünk gyarlóságát bizonyítja azonban, hogy ezt a korszakos találmányt ő és barátai ki engedték siklani a kezükből, pedig nem is milliókat, hanem milliárdokat szerezhettek volna vele.

A borzalmas negyvenkettes ágyúnak az elődjét már a tizenötödik században feltalálta a székely származású Orbán mester és felajánlotta Konstantin görög császárnak. A császár azonban nem vette komolyan Orbán mestert, mire az sértett önértékelésben II. Mohamed szultánhoz fordult s ez megbizta, hogy csináljon egy ilyen csoda-ágyút. Három hónap múlva Orbán mester készen volt vele, harminc pár ökör vontatta, két oldalán pedig kétszáz katonát menetelt. Mikor a szultán Konstantinápolyt ostrom alá fogta, kétszáz ember csinált neki utat a város falai alá. A szörnyeteg ágyúval naponta csak nyolc lövést tettek s borzalmas pusztítást okozott. Lövegei egy méter átmérőjű gránitkőből készült gölyök voltak. Egy napon a csoda-ágyú szétrepedt s megölte mesterét, de magyar tanítványa rendbe hozta, tovább lötte vele Konstantinápoly falait, a Baktáinea tornyon hatalmas rést ütött s ezen át hatoltak be a török csapatok a városba.

De a levegő meghódítása terén is megelőzte a magyar a többi nemzeteket.

A repülőgépet már jóval az amerikaiak és franciák előtt feltalálta egy dömsödi kádár, aki nagyon vékony fenődéseska-szárnyat formálván és azt valami vékony vászonnal bevonván, a repülést megpróbálta és oly szerencsés volt, hogy a réteken egyik szénaboglyáról a másikra repült. „Talan nagyobb tökéletességre is vitte volna ezt a tudományt, de mivel némelyek szárnyas embernek csúfolódtak, megharagudott és szárnyait összerontotta”. — írja róla az egykori krónika.

Köztudomás, hogy Gábor Aront is eszelőnek tartották, merl egy magától járó szerkezet talált fel (az automobil elődje), meg magától szóló muzsikát. Szepes vármegyében egy Ciprián nevű barát jóval Mongolfieri Mózestől mesterséges szárnyakon jó magasan a messze fekvő Korona nevű hegy béréig repült.

Egykori feljegyzések szerint a barát éveken át dolgozott találmányán. A két szárnyat karjára

... Ki volt a legnagyobb bölcs? Nem Deák és nem is Salamon. A görög Sokrateset ismerjük ilyennek. Vele történt, hogy a piacon állott és gondolkodott. Egyszerre csak egy embert lát baltával a kezében feléje szaladni, a szaladó ember nyomában egy másik szalad és egyre kiáltoz:

— Fogjátok meg! Fogjátok meg!
Sokrates meg se mozdult, a menekülő ember elszaladt mellette.

— Hé, — kiált Sokrateshez érvén boszusan az üldöző, — miért nem álltál a menekülő utjába, miért nem tartóztattad fel? Az egy gyilkos volt!

— Gyilkos? Mit jelent az, hogy gyilkos?
— Ne jászad a hülyét! Gyilkos az, aki öl.

— Tehát hentes!
— Ostoba! Olyan ember, aki embertársát megölte.

— Tehát katona!
— Esztelen! Ember, aki békében embert öl.

— Tehát hóhér!
— Boldogtalan! Ember, aki békés embertársát odahaza megöli.

— Ahá, most már értem, — mondja a bölcs nyugodtan, — tehát orvos!
A gyilkos ezalatt nyomtalan eltűnt.

* * *
De ki állítja azt, hogy a felolvasásnak okvetlenül tudományosnak kell lenni? Ezt senki sem állítja. Én sem állítom! De gondolatomat nem szöhetem tovább... Sajnos, a felolvasásom kerete betelt. A felolvasás megtartására szánt idő pedig letelt...

Ha amaz poezis volt, — ez az élet!

HAVEL EDE.

csatolta, de két nyulványa is volt, amiket óraszerkezettel a két szárnyhoz mozgásba. A kísérlet holdvilágos estén történt, a klastrom magas kőfal kerítéséről indult el a barát, mind főleg emelkedett a levegőbe s a nép azt látva, csodát vélt s valóságos bucsujárás indult meg a kolostorba. Erre a zárdafőnök megtiltotta Cipriánnak a további kísérletezést s a tudomány örök kárára megsemmisítette a szárnyakat.

Motor nélkül is lehet tehát repülni a levegőben, ezt Ciprián barát már századokkal ezelőtt bebizonyította. A magyar Veroncsics Ferenc találta fel az ejtőernyőt is, amellyel 1604 ben Velencében egy torony tetejéről minden baj nélkül leereszkedett. Világhírt szerzett a matematikában a magyar névnek a két Bolyai (Farkas és János), előbbi a Tentamenjével, utóbbi az Appendicéjével.

Bolyai Farkas kitalálta egy négyyszögű szerkezet is, ajtóval, plékemencével, tetővel, tehát mozgó házacska volt.

Lénárd Fülöp, a bonni egyetem világhírű fizika-tanára és a Nobel-díj nyertese is magyar származású, Pozsonyban született, de dicsősége mégis Németországa, mert nálunk az eredeti tudóst még mindig nem tudják eléggé méltányolni. Magyar volt Semmelweis Ignác is, a gyermekágyi láz legyőzője.

A tudománynak mindig küzdenie kellett a babonával, a hitelenséggel és előítéllettel. Midőn 1878-ban Edison megbizonyítja bemutatta a mester fonográfját a párisi Akadémián, egy akadémikus torkon ragadta s dühült remegve kiáltotta:

— Ön gazerber, azt hiszi, hogy minket hasbeszélő képességével bolonddá tehet?!

Ez a bolond francia akadémikus még félévvel később is azt állította, hogy az egész nem más, mint ügyes akusztikai csalódás, mert lehetetlen, hogy egy nyomorúságos fém az emberi hangot oly hűségesen utánozhassa.

De jóval megelőzte Edisont beszélőgépeivel Fáber Károly pozsonyi tanár, aki negyvenhat évi kísérletezés után találta föl kintornához hasonló gépét, amelyet 1868-ban mutattak be a Budai Szinkörben. Előtte két selyemruhába bújtatott női báb állott s ennek az ajkáról jött az emberi hang. A gép oldalán zongorához hasonló billentyűk voltak s ezen kopogtatták le az egyes szavakat. A gép egy fuvából és néhány guttaperka csőből állott, amelynek nyílására rézlebbentyűket tettek, hogy rezegjen. Nyilván elődje Edison hanglemezeinek, aki azt az őszinte vallomást tette egykor, hogy az ő találmányai már csak a meglévő tökéletesítésén alapulnak.

Az írógép is magyar találmány. Kempelen Farkas találta föl, Remington csak ezt tökéletesítette. Petzvál József pesti, majd bécsi egyetemi tanár a fényképező készülék s a hadviselésben oly fontos szerepet játszó reflektor feltalálója. Megjavította a mikroszkopot, reformálta a messzelátók szerkezetét, megcsinálta a színházi messzelátót, amely a tábori látcső anyja. Puskás Tivadar a telefon feltalálója. Edison csak tökéletesítette.

A Pollak—Virág-féle gyorsátörő is magyar találmány s kitudná mind felsorolni, hogy mennyit köszönhet még a világ kulturájára a teremtő magyar zseninek.

Átok Angliára.

Három ország népe egy lélekkel kiált:
Verje meg az Isten a gonosz Angliát,
Zúdítsa fejére mindazt a sok rosszat,
Amit csak angolok más népek okoztak.
Verje meg, büntesse, ahogyan csak tudja,
Ne legyen jövője, csak diestelen multja;
Ne beszéljen róla majd mást a történet:
„Anglia volt, de nincs, mert rossz utra tévedt,
Barátait azért vitte ellenére,
Hogy neki használjon mindkettőnek vére;
Nem a saját börtöt vitte a vásárra,
Azért mindig öleső volt annak az ára.”
Gonosz! Neked egy volt barát és ellenség,
Csakhogy a serpenyőt javadra bilentsék;
Biblit kínálva az egyik kezéddel
Néztél, másikkal a zsebből mit vehetsz el;
Sok száz éveken át ástad már a vermet,
Gyűjtötted a mérget, melyet hazád termett
Hitves társad teste és lelke számára,
Hogy legjobbkép része legyen ezek ára,
De mely vermet ástál, magad hullasz bele,
Világuralmadnak hűlt lesz most a helye;
Beetted a borjut csörgő-kigyó módra
S védtelen ver agyon most a német botja.
Ne talájl nyugalmat sem völgyön, se hegyen,

Háziállatot csak dögkeselyű legyen,
Majadat ez egye, szivedet ez vájja,
Ezer évig tartson halálod órája;
Szemed előtt álljon folyton egy bitófa,
Sok nagy bűniedet ezen lásd felröva;
Sokporiava legyen imádott aranyod
S akkor sebezzen, ha csökölni akarod;
Legfőbb örömed közt hahogjon a bagoly:
Hogy koldus módjára pusztulj el valahol.
Kímélje a tenger tengernyi hajódat,
Hadd pusztítsa el majd a német hajóhad;
Híres flottád nem mas: pöffeszkedő béka,
Pukkasszák meg derek német U-k derekba;
Lányaid erényét az utca dicsérije,
A nyíltól kérj erőt fiad szívébe, —
Mérges sebedet a vipera nyalja,
Ne apadjon soha könnyeid patakja;
Zöld mező helyett csak száraz avart nézhess,
Virag s gyümölcs helyett fősbösen légy részes;
Hol bizony számítás öröme, mosolyra,
Ott tátonjong rád a niusi szörny torka;
S legnagyobb kínokat az okozzon neked,
Ha felébred alvó lelkiismereted
S látod, hogy a romlást, mi fedjére szakad,
Nem okozta senki, egyedül csak magad;
Irgység, kapzsiság, hatalmi örület,
Amelyek betöltik agyadat s szivedet!...

Istenem, teljesítsd ez egyszer, mit kérünk,
Sújtó ostorodat add kezünkbe nekünk
S aki leigazta, szekerébe fogta
Ártatlan népeknek millióit sorba:
Maga kerüljön most a rud mellé végre,
Verejtékkel vegyest hulljon porba vére
S a gyöző bilincsét tessese fel rája
A kerek nagy világ első katonája!

Három ország népe egy lélekkel kiált:
Verje meg az Isten a gonosz Angliát!

Harctéri napló.

írja: VLAY IMRE.

II.

Csontos, június 7. Csontos Felsőmagyarországnak egyik gyönyörű, kies fekvésű falucskája. Remek szép fenyes- és tölgyerdők koronázzák „Kárpátok szent bércét”, a völgyekben pedig szépen művelt szántóföldek és kertek nyújtóznak a magaslatok felé. Itt már láthatók az orosz horda nyomai, piszkos és bűz mindenütt. Letarolt szántóföldek, elpusztított szűrők, leégett házak és a rombadöntött zsidótemplom bizonyítják, hogy itt emberi-állatok jártak. Az orosz betörés alkalmával elmenekült lakosság még nem tért vissza; aki pedig itt maradt, annak a nyomorult életén kívül alig volt vesztetni valója. S az élet ma olyan öles!... Az egyetlen intelligens ember, akivel találkoztunk, a környék görögkatolikus lelkesze: Alexis Dénes — egy kissé kövérkés, jovialis arcu, zamatos magyar bácsi — volt, ki nevével együtt egy nagyon kedélyes és feledhetetlen estén vendégül látott bennünket, a batallion tisztjeit. Nagyon sok érdekes dolgot mondott el az oroszokról. Felemlítette többek között, hogy egy orosz ezredes elé cipelték, ki először jutalom ígéréssel, majd fenyegetődzéssel arra akarta rábírt, hogy a kacsingarigós őserdei utakon vezesse a magyar sereg hátába az oroszokat s amikor erre nem volt hajlandó, felakasztással fenyegették. A felakasztásból nem lett semmi, mert jött Sz. kapitány az ő honvédezászlójával és tüzes lett az oroszok lába alatt a talaj. „Papot, csapatot itt hagyva szaladtak”, — jegyvé meg jóiú nevetessel az őred, miközben a súlyos megpróbáltatásokat vele átélt felesége — egy régi magyar típusu anya és háziasszony — a rettenetes visszaemlékezés hatása alatt kicsordult könnyeit száritgatá. Margit, a pap 18 éves, bájos leánya a rettenetes időket a család rokonainál, Nagyváradon élte át.

Vacsora végzetével, magyaros kvaterkázás közben felharsantak a régi jó magyar nóták. Az édes-bús hangok könnyeket csaltak ki papunk szemből. Oszlányi főhadnagy és dr. Kiss Elemér hadnagy urakkal hamarjában alakítottunk egy terített s az egészséges baka-török csak egy ontották a szebbnél-szebb kuruc-nótákat, melyet a félig összetört zongorán — szintén a barbár orosz kezek munkája — Margitka kísért. Szongott, csegett, pattogott a régi magyar vítezek nótája, a Rákóczi-induló és a szabadságharc temperamentumos, robbantó erejű, hatalmas dala: a „Talpra magyar.” Az eskü szent hangjainál ki-repültek a kardok hüvelyükből és az egész tár-

saság dörgelemes énekek esküdte: Rabok tovább nem leszünk!... E jelenet láttára eszembe jutott a „Vitam et sanguinem...” történelem csináló példája. Hiszen mi is megünn, hogy segítségünk történelmet csinálni!...

Bucszás előtt 18 érces hang harsogta remek összhangban a magyarok legszentebb dalát, az „Isten áldd meg a magyart...” A ledölt vakolatu szobában, melynek padlóján mely patkányomok voltak (az oroszok istállóinak használták az uri szalonokot), a törött, rozant hangu zongora akkordjai s az általunk gyujtott gyertyák szegényes világa mellett valami oly fenséges volt a bizonytalan jövőbe induló hadiánéke, hogy kicsordult a könny szemükből és egymás nyakába borultunk a szent mámortól. Nem csoda, mindnyájan jó magyarok voltunk... Ez volt életünk második legszebb estéje.

Junius 8. Reggelenként a levegő szokatlanul hűvös s a lendvai tavaszi reggelekre emlékezett. Ez a Kárpátok reggele már... Déléltől az egész batallion legénysége azzal volt elfoglalva, hogy az oroszoktól hátrahagyott döglétes piszkot eltakarította. A sok félig lerágott csont-darab, döglött ló stb. — ha egy kis szél lebbent — olyan büzt terjesztett, hogy az ember a pokolban képzelte magát. *Itt oroszok voltak, — tehát ezek az oroszok!* — Délután már példás rend és tisztaság. Minden hulladék, szenny és piszkok egy nagy gödörbe kerültek, melyre rengeteg oltott meszet öntöttek. Arra gondoltam, hogy bárcsak ez volna az oroszok monumentális sírja!...

(Folytatom.)

Agyonlőtt katona.

Gyilkosság, vagy szerencsétlenség?

— Saját tudósítónktól. —

Rejtélyes és minden ízében izgalmas bűnügyben nyomoz vasárnap óta a lenti csendőrség. Vasárnap délután állott fejfel, holtan találták a gosztoiai temető mellett, az erdő szélén Boczkó György 23 éves, lentihegyi lakos, szabadságos katonát. A katona borzalmas fejszével, hanyattfekve feküdt a fűvön, balvállára egy 16-os kaliberű vadászpuskával akasztva, melynek ravaszán rajta feküdt a legény egyik kezeujja. Az esetet annak rendje és módja szerint bejelentették a lenti csendőrségnek, honnan Tóth Lajos őrmester, az őrs vezetője azonnal kiment a helyszínre, hogy a vizsgálatot megindítsa.

Az első órákban mindenki öngyilkosságra gondolt. Csak később, a nyomozás folyamán tünt ki, hogy Boczkó nem önkéntesül vetett véget az életének, hanem úgy agyonlőtték. Boczkót ugyanis a lövés a jobb oldalán, a nyakszirten érte, úgy, hogy a golyó részatosan felfelé haladva, az arc baloldalán jött ki, egy ezüstfrintosnál is nagyobb sebet ejtve, — ellenben a puskát a katona baloldalán fektüdt, a vállán s a ravaszra is a balkéz középső-ujja volt helyezve. Ez volt az első támaszpontja annak a gyanúnak, hogy a katonát úgy lőtték agyon s csak azután akasztották vállára a fegyvert, és pedig tévedésből nem azon az oldalán, amerről a lövés jött, hanem az ellenkező oldalán. A második támaszpont pedig az volt, hogy a seb állapota azt mutatta, hogy a lövés Boczkót nem közvetlen közelből, hanem 12—15 lépés távolságról érte, sőt a jelek szerint a katonát nem is azon a helyen lőtték agyon, ahol megtalálták, hanem már holtan hurcolták oda. A holttest mellett ugyanis feltűnően kevés volt a vér.

E felfedezés után Tóth Lajos csendőrmester erőlyes kézzel fogott a nyomozáshoz. Csakhamar akadt tanu, aki elmondta, hogy vasárnap hajnalban látta Boczkót Pesti Mihály, Farkas György és Horváth Pál nevű lenti emberek társaságában a grófi erdőbe orvvadászatra menni. A csendőrmester erre előkerítette a három megnevezett egyént s vallatóra fogta őket. Az egyik, Pesti Mihály 42 éves lenti földmives, rövid

vallatás után be is ismerte, hogy ő lőtte agyon Boczkót. Azt mondja, hogy Boczkó „hajtot” neki s ő véletlenül lőtte meg. Később ért a vallomását Pesti oda módosította, hogy nem is ő vadászott, hanem Boczkó s a szerencsétlenség úgy történt, hogy Boczkó őt megkérte, hogy amíg pipára gyujt, tartsa a fegyvert s átnyujtás közben véletlenül dördült el a lövés. A fegyvert azután ő ráakasztotta a halott balvállára s a kezét ráillesztette a ravaszra, azért, hogy a katonát öngyilkosnak higgyék. Pesti szerint a két másik orvvadász, Farkas és Horváth, nem tudott semmit a dolgról, mert messze voltak a színhelytől.

Pesti vallomása azonban oly ingadozó és oly bizonytalan, hogy nagyon is lehetséges, hogy Boczkó nem véletlen szerencsétlenség áldozata, hanem Pesti szándékosan lőtte agyon. Csütörtökön reggel Tóth őrmester ezt a gyanút főzölte is Pestivel, aki a gyanu halátára halálsápadt lett, izgatottan hebegett, majd pedig válasza helyett arra kérte az őrmestert, hogy engedje ki menni az illemhelyre. Az illemhelyen aztán Pesti öngyilkos akart lenni. Kék munkáskötényének zsinorjára felakasztotta magát. Már fuldoklott, amikor az ajtó előtt álló népfelkelő katona rátörte az ajtót és levágta a zsinóról. Pestiből ezóta többé egy árva szót sem sikerült kivenni. Konokul hallgat s nem ad semmiről felvilágosítást.

A szerencsétlen áldozatot, Boczkó Györgyöt — aki a harcúterén megsebesülve, május óta volt otthon szabadságon — a zalaegerszegi ügyész rendeltére szerdán az alsólendvai kir. járásbírósg felboncoltatta. A boncolást dr. Józ s a Fábán és dr. Brünner József alsólendvai orvosok végezték. Jelen volt azon az ügyész részéről dr. Szász Gerő ügyész, a járásbírósg részéről pedig Metz József albiró és Mód Jenő jegyzőkönyvvezető. A boncoló orvosoknak az a véleményük, hogy a katonát 12—14 lépés távolságról lőtték agyon. Abból, hogy a golyó jobboldalon a nyakon ment be és baloldalon az arccsontnál jött ki, azt lehet következtetni, hogy Boczkó valami dombon vagy emelkedésen állott, mikor a golyó találta. Nem lehetetlen az sem, hogy arra a helyre, ahol megtalálták, már holtan lett fektetve; aránylag igen nagy sebéből ugyanis feltűnően kevés vér folyt ki azon a helyen.

Pestit — szándékos emberöléssel vádolva — beszállították a zalaegerszegi kir. ügyészsg fogházába, a lenti csendőrség azonban tovább nyomoz a homályos ügyben.

HIREK.

A zsebrákokra,

akiket szalonnnyelven, finoman úgy hívunk ma, hogy élelmiszerdrágítók és élelmiszerhamisítók, — valamikor jobban rájárt a rud, mint mostanában. Valamikor, úgy látszik, okosabbak voltak az emberek, mert igyekeztek elretentő példákkal kipusztítani a zsebrákok elvetemült fajzatát s nem huztak keztyüt és nem ismertek pardont, mikor egy-egy élelmiszermérgező felett kellett itélkezni. Egy régi, 1740. évből eredő írás így intézkedik az élelmiszer-hamisításokról:

„Minden férfi és asszony, aki vizes tejet akar eladni, kihágásért arra ítéltessék, hogy a hamisított tejből annyit töltsenek, amennyit a bűnös, orvosi ítélet szerint, egészségi ártalom nélkül elbir. Továbbá minden férfit és asszonyt, aki répa, kő vagy más tárgy hozzátételével növeli a vaj súlyát, el kell fogni és pellengérré állítani. A vajat a tettes fejére kell nyomni és addig otthagyni, amíg az egész vaj el nem olvad és a gaz huncu-

ton le nem folyik és a kutyák végig nem nyalják. A népket pedig megengedtetik, hogy a pellengérré állított vajhamisított szidalmazza, amint jól esik, csak más polgárokat ne bántson, vagy az isten és a király nevére ne káromolja. Ha hideg van, akkor a bűnös mellett tüzet gyujtsanak, hogy ettől a vaj megolvadjon és az arcán, testén végigfolyjon. A szegényfa (pellenger) büntetése vár arra is, aki záptojás ad el. A bíróság által összeszedett tojásokat kiosztják az utcai gyerekek között s ezek a nép mulattatására megdobálják velük a gonosztevőt; tilos azonban egyéb tárggyal dobálózni.”

De jó lenne Lendván feltámasztani ezt az 1740-beli rendeletet!

— **Bartos Mór hősi halála.** Mélyeséges megilletődéssel és igaz részvételt jelentjük, hogy városkánk kicsiny társadalmának megingó egy érdemes tagját követelte áldozatul a háború. Alsólendva egyik szimpatikus, fiatal, törekvő kereskedője, E. Artos Mór, a Blau és Bartos cég beltagja, f. hó 1-én, az oroszok ellen vívott harcban fejtővestől találva elesett. Bartos Mór fiatalon, munkás életének legszebb szakában, 33 éves korában halt meg Hazájáért. Kéthetes házas volt, mikor ez év márciusában a meghitt, ideálisan boldog családtól kiszöktetve a behívó parancs. Azóta szorgalmasan irt haza fiatal feleségének s rokonainak. Utolsó levelét július 29-i kelettel írta valahonnan Ingwordon melől s három nappal később értekes életét kioltotta egy golyó. Halálhírért a szakaszvezetője, aki egyuttal rokona is volt, közölte a családdal, de már megérkezett az erszénye, pénze stb. is. Bartos halála az egész városban mély részvételt keltett, mert mindenki szerette a jómódú, szolid, jó megjelensű fiatalembert. Távól hazájától és azoktól, akik szerették s akiket szeretett, az elfoglalt ellenséges földben pihenjen békével s virrasszon álmai felett az emlékezés!

— **Személyi hír.** Szilágyi Dezső fő. f. szolgabíró, akit tudvalevőleg néhány heti kisegítőmunkára Letenyére rendelt a főispán, a napokban hazaérkezett Alsólendvára s átvette újból hivatala vezetését.

— **Háborus-est Alsólendván.** Nagyszabású és a mai viszonyokhoz alkalmazkodó háborus est megtartásáról szerettünk értesülést. A helybeli ifjuság több tagja propagandát csinál egy kabare-estélynek, melyet felerészben a rokkant katonák, felerészben a helybeli vöröskereszt egylet javára akarnak rendezni. Mi a magunk részéről csak helyeselhetjük ezt az eszmét. Minden városban tartottak már ilyen, vagy hasonló — háborus jótékonytárgy szolgálat — kabarét vagy koncertet, csak minálunk nem, pedig úgy az itteni vöröskereszt egylet, mint a rokkant katonák ügye megérdemli, hogy ebben az irányban is tegyünk értük valamit. A rendezők különben egy nagyobb szabású műsor összeállításán fáradoznak s amint ismerjük őket, bízhatunk abban, hogy a műsor tényleg elsőrangú is lesz. A közönség ama részéből, amely a készülő nagy estélyről már tudomást szerzett, a legélénkebb érdeklődést váltotta ki ez a hír s már magából ebből a körülményből is joggal következtethetünk a legteljesebb anyagi sikerre. Jövő számunkban valószínűleg módunkban lesz úgy az estély időpontját, mint a műsor egyes pontjait is nyilvánosságra hozni.

— **Kicsérélik a felmentett állami alkalmazottakat.** A Küllgye-Hadügye jelenti: A polgári életben állami alkalmazásban levő legénységi egyeneket, akik a hadiszolgálatra nem találtak teljesen alkalmassáknak, de az ország belsejében katonai irodákban vagy másutt szolgáltnak, kik fogják cserélni olyan állami alkalmazottakkal, kik eddig mint nélkülözhetetlenek fel voltak mentve. Ezt az intézkedést, mely a posta- és táviró tisztviselőkre nem terjed ki, már legközelebb fogatnatosítják.

— **A nép felvilágosítása.** Zalaegerszegről írják: Jan k o v i c h Béla közoktatásügyi miniszter rendeletben hívta fel a kir. tanfelügyeősegek útján az ország tanítóit, világsításk fel a népet a váltópénz gyűjtésére, illetőleg félrekerásának káros következményeiről és arról, hogy a bankjegyek értéktelenedéséről szóló híresztések lelkiismeretlen forrásokból származnak.

— **Perlak ünnepe.** Mesébe illő az a szép pálya, mit megének egy kiváló fia megtutott. Premus Domonkos zarábri kanonokot most a tavasszal neveztek ki címzetes püspököknek. Előleptetés után mult vasárnap látogatott el először szülőfalujába Perlakra. A derek főpap bevonulása va'óságos diadalul volt. Perlak és a környékbeli falvak nagy ünneppel fogadták. A fogadtatásban részt vett Dr. Hájós Ferenc orsz. gy. képviselő vezetésével alsómuraköz egész értelmisége. A magyarul is beszéelő püspök, aki egészen egyszerű polgári családból származik, két napig tartózkodott szülőfalujában.

— **A 20-as honvédek Lublinban.** Lublin diadalmas megszállása egyik legszebb eseménye a világháború krónikájának. Ez a ragyogó fegyvertény ránk, zalamegyeiekre annál nagyobb jelentőségű, mert Lublinba a nagykniszai 20-ik honvéddyalogezred 8-ik századának tiszti járóra vonult. Erről az alábbi harctéri levelezőlap szól: „Mélyen tisztelt Szerkesztőség! Van szerencsém tudatni, hogy tegnap (a levelezőlap július 31-én kelt) azaz július 30-án délután félhárom órákor a 20-ik honvéddyalogezred 8-ik századának tiszti járóra vonult be elsőnek Lublinba Gáspár Ferenc hadapród vezetésével.* Érdekes, hogy az örvendetes hírt a derek zalaik orosz tábori levelezőlapon közölték.

— **Nagy hangversenyek a balatoni fürdőkben.** Keszthelyről jelentik: A Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt-Egyletének központi igazgatósága mellett működő balatoni katonai üfőletelepek gondozó bizottság f. hó 19-én Balatonalmádban, 20-án Balatonfüreden, 21-én Siófokon, 22-én Keszthelyen nagy művészeti rendez. a balatonparti vöröskereszt fiókok és üdülőtelepek javára. A nagyszabású hangversenyturnén közreműködnek Pálmay Ika, Rózsa S. Lajos a magyar. kir. operaház tagja, Benkő Miksa zongoraművész, Benkő Aliz, hegedűművész, Kurucz János zeneszerző, Forgách Béla gróf és még néhányan.

— **A 43—50 éves B) osztályú népfelkelők karpaszománya.** A kereskedelmi miniszter közölte a soproni kereskedelmi és iparkamarával, hogy a megfelelő iskolai képzettséggel nem bíró kereskedők, gyárosok, iparosok kivételése esetén szintén megszerezhetik a karpaszományt. A folyamódokat a következő tudnivalókról tájékoztatjuk. A kérvény a kereskedelmi miniszterhez címzendő, de a kamarához küldendő be, felszerveze iskolai és egyéb bizonyítványokkal, a kérvényhez a kamara tájékoztatására, csatolni kell a folyamódó kimerítő leírását is, mely főként arra terjedjen ki, hogy a folyamódó minő szerepet tölt be közgazdasági téren. A kérvényeket a kamara véleményező javaslattal terjeszti fel a miniszterhez. A folyamódvány és mellékletei bélyegmentesek.

— **Felhőszakadás vidékünkön.** Tegnapelőtt délután felhőszakadással zápor volt vidékünkön. A borzasztó időjárás különösen szőlő-hegyeinkben okozott nagy kárt. Városunkban a hegyről lerohanó esővíz a templom-téren több méter széles patakot alkotott, majd pedig ellepte a főtútnak a templom előtti részét, ahova a hegyről minden szemetet, egész téglákat, hatalmas köveket lehordott a szennyes áradat. A régi csatornázás idején ilyen dolgok nem fordultak elő. Jó lenne szakértői vélemény alapján úgy megcsináltatni a hegyalatti csatornákat, hogy a lerohanó vadvizet ne áraszák el a fél várost!

— **Üdvözlét az Isonzó mellől.** A tegnapi postával az olasz harcterről tábori lapot kaptunk, rajta e sorokkal: „Szivélyes üdvözlét az olasz háttárról, az Isonzó mellől, ugy k. Szerkesztő urnak, mint a Híradó olvasóinak. Csizsek Gusztáv, Inf. R. 48., III. Marskomp. Feldpost 16.” A tábori lap még valami mást, kevésbbé kellemes meglepetést is tartalmazott. A címodalón a „feladó” szó nyolc nyelven van nyomtatva: németül, tótul, horvátul, csehül, még szerbül és olaszul is, csak éppen magyarul nem. Miért? . . .

— **Gyilkosság a hozomány miatt.** Piros István öhídi (sümeji járás) jómódu földműves együtt élt az anyjával, özv. Piros Gáborné 58 éves asszonnyal. Piros Kristóf nemrég asszonyt hozott a házhöz, egy vézna, sánta, beteges teremtést, akiről az a hír volt, hogy több ezer korona hozománya van. Piros nemrég hadbavonult s a két asszonyt, anyját és nyomorék feleségét magukra hagyta. A két asszony azóta folyton civazkodott. Az öregasszony állandóan szemrehányást tett a fiatalasszonynak, hogy amikor a fia elvette,

kevesebb pénzt hozott a házhöz, mint amennyit a szülei ígértek. Vasárnap délután megint összevették a hozományt miatt s az öregasszony fejszét ragadott és azzal támadt a menyére. A fiatalasszony azonban kikapta kezéből a fejszét és hátha ütötte vele. Az ütéstől az öregasszony felbukott s fejét oly erővel ütötte egy kőbe, hogy szörnyen halt. — Pirosné önként jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták és beszállították a zalaegerszegi ügyészség fogházába.

— **Gyanus gyermekhalál.** Kósa (Huszár) Vendelné szül. Holcman Teréz 22 éves petházai asszony férje ma a mozgósítás óta a katonaságnál van. A fiatal asszony férje távollétében viszonyt kezdett egy legénnyel s a viszonynak az asszonnyon csakhamar gyümölese mutatkozott. Kósáné szombaton, f. hó 7-én éjjel az istállóban egy fiúgyermeknek adott életet. Néhány perc múlva a gyermek megszületése után Kósáné elhívatta egyik szomszédját, hogy nézze meg, a gyermek holtan jött a világra. Másnap, vasárnap Kósáné senkinek sem említette, hogy gyermeke született, sem a halottkémnek nem jelentette az esetet, hanem ugy este 10 óra tájban magához hívatta Zagorecz János sírásót, akit arra akart rábeszélni, hogy éjjel titokban ássa el a holttestet. A sírásó erre nem volt hajlandó, így hétfőn reggel temették el a gyermeket. A dolog azonban nem maradt el a faluban titokban s Kósánéról furcsa hírek szállingóztak. Azt beszélték róla, hogy a gyermek élve jött a világra s az asszony azért nem hívattott bábát és azért bujt el az istállóban, hogy ne lássa senki, hogy a gyermek élt. A hír szerint a temetést is azért akarta éjjel megtartani, hogy eltsussolja a dolgot. A dolog eljutott Patkó János alsólendvai járásörmszter feléhez is, aki előtt szintén gyanusnak tetszett az eset s nyomozni kezdett. A nyomozás eredményeként az ügyészség szerdán exhumáltatta és felboncoltatta a kis holttestet. A boncolást végző orvosok megállapították, hogy a gyermek a születés után élt s a halálát fulladás okozta. Kósáné erősen tagadja, hogy ő a gyermeket bántotta. A homályos ügyre a további nyomozás van hivatva világosságot deríteni.

— **Társaságból.** Egy vidéki városkában felmentették a hadiszolgálat alól a nagytrafikost és az állatorost. Egy alkalommal valahol szőba jött az 50 évesek sorozása s amikor egyik ötvenévest azzal vigasztalták, hogy feltétlenül beválik, azt felelte, hogy biztosra veszi a felmentését, mert ha a trafikost — aki árulja a dohányt — felmentik, kell, hogy felmentsék az olyan jó vevőt is, mint ő, mert hát ki a fenének adná el a trafikot, ha a vevőket elviszik. Erre az indokolt okoskodásra a társaság egyik tagja azt a szerény kérdést tette fel, hogy „vajjon kiket fognak felmenteni, hogy az állatorvosnak is biztosítva legyen a — klientúrája?” A felelet — a rossz nyelvek szerint diszkreációból — elmaradt.

— **Belefut a patakba.** Weisz Béla lenti kereskedő vasárnap megbizta a kocsisát, hogy vezesse el a lovakat a Kerkába megfürdetni. A kocsis teljesítette a parancsot s a patakban a malom alatti részéhez vette a lovakat. Az egyik ló hátán a kocsis ült, a másik lovon Kovács Gyula lenti inasgyerek. A mély vízben az inasgyerek egyszerre csak lebukott a ló hátról s elmerült. A kocsis látta, hogy egyszer feldobta a viz, de mire segítségre mehett volna, a szerencsétlen, 17 éves gyermeket ényelte a sebesen folyó patak vizé. Holttestét még aznap megtalálták.

— **Az új iskolai év kezdete a polgári iskolákban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett az ország összes közép- és polgári iskoláihoz és tudatta velük, hogy a szeptemberben megkezdődő új tanévben a mult tanév elején kiadott utasítások értelmében mindenütt az eddigi ideiglenes helyiségekben rendelkezésre álló tanterők maximális óraszámával való igénybevétele mellett, a mult tanévben történt módon kezdjék meg a tanítást, mert a mai helyzet lényeges változtatásokat előrelátható időn belül nem enged.

— **A hadifoglyok foglalkoztatása.** Eddig az volt az általános hit, hogy az orosz hadifoglyokat, amint végre lesz az aratási munkának, — visszarendelik a foglaltáborokba. Most arról értesülünk, hogy a hadifoglyokat a kormány özsze is meghívja azon gazdaságokban, ahol kívánják őket. Tehát a hadifoglyok nemcsak külső gazdasági munkára, hanem háztartási munkálatokra is felhasználhatók.

— **Multság a harctéren.** Katonáink hangulatát kitűnően jellemzi az a meghívó, melyet az orosz harcterről kaptunk egy földmíveltől. T o ma Károly honvéddhadapródtól. A jóízű meghívó, melyet egy Károlyi Gábor nevezetű honvéd írt, így hangzik:

„Folyó évi augusztus hó 20-án, Szent-István napján — nemzeti ünnepünk alkalmával, szép Hazánktól távol, Galiciában a Dnyeszter-folyó balpartján, a magyar nemzet örök dicsősége és hön szeretett Hazánk javára, műkedvelő előadás- és hangversennyel egybekötött mulatságot rendezünk, melyre te. urat, valamint 18 évtől 50 éves korig minden ép és igaz magyar hazafit tisztelettel meghív a Rendezőség. — A multság kezdete este 9 órákor. — Ezen világhírű mulatságon, melyhez hasonló eddig még nem volt, a megjelentek egyszersmind bajtársaink és szívesen látott vendégeink lesznek s a következő kedvezményekben részesülnek: 1. Hazuról idáig ingyen utazás, a kocsikban puha fenyődeszka-üléssel; 2. Multság végéig teljes ellátás, jó egészséges, tágas lakással; 3. Megbetegedés vagy baleset esetén ingyen orvos és patika; 4. Elhalálozás esetén: Isten adjon neki örök nyugodalom és békeséget. — Aki eljön, az mulat, aki nem jön el, az otthon marad! Jelentkezni lehet Nagykanizsán a m. kir. 20. honvédpótászlóval parancsnokságánál. — Műsor: 1. Megnyitó, túrszerű hangversennyel. (A zenét 15 cm.-es tarakkokkal a nehéz tüzérség, 7 cm.-es tábori ágyúkkal a tábori tüzérség, 9 cm.-es hegyi ütegekkel a hegyi tüzérség szolgáltatja. Kedvező alkalom esetén a 30 és felesek is közbéjársanak). 2. A muszka rajonnal megközelítése, kivilágítás nélkül. 3. Ágyu-, gép- fegyver- és Manlicher-hangverseny, kivilágítással. 4. Roham, szuronyt szegezve, „Rajta”, „előre” és „éljen a haza” kiáltásokkal. 5. A muszkaéknak a fedezékéből való kipiszkálása és elfogása. — Ennek megtörténte után következik a vacsora. Éta a következő: 1. Izletes muszkaleves. 2. Orosz fegy, puskatagall puhítva. 3. Muszka-gerinc, bajonéttal megtűzdelve. 4. Muszkaláb, kirántva. 5. Civil-ruhába bujt muszka-kém, felangolásra pörköelve. 6. Hazaáruló civil nyelve, savanyuan elkészítve.”

— **A tűzifakészletek kötelező bejelentése.** A hivatalos lap miniszteri rendeletet közöl, amely elrendeli a tűzifakészletek bejelentését. Bejelentés alá esnek a tűzifából azok a készletek, amelyek a tűzifa termelésével és eladásával, vagy a termelt tűzifa forgalmáhozatalával foglalkozó erdőbirtokosok és kereskedő birtokában eladatlannak vannak, vagy ha már eladtak, még nem szállították a vevőnek. A bejelentést az köteles megtenni, akinek a birtokában a bejelentendő tűzifakészletek vannak. A rendelet többi pontja a bejelentés módozatairól intézkedik.

— **A „Németbirodalom”** címmel jelent meg a „Háborus nagyhatalmak” című sorozat 5-ik füzeté. Weltner Jakab szerencés tollal rajzolja a fél világgal sikeresen harcoló német birodalom minden részletere kiterjeszkedő képét. A könyv tartalma: A régi Németország; A német birodalom; Mezőgazdaság, Ipar, Kereskedelem és Közlekedés; A politikai munkásszorgalom; A német szakszervezetek, a szövetkezeti mozgalom, munkásvédelem, a munkásbiztosítás; Politikai élet; A hadsereg és a haditengerészet. A könyvet a „Nép-szava” adta ki, ára 80 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Pótvásár.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Muravidéi községben a koleragyanus megbetegedés miatt május 25-én elmaradt országos vásárt e hó 28-án megtarthassák.

— **Gombamergés két halálesettel.** — Krisztián Ferenc kiskanizsai polgár szombaton délután gombát szedett az erdőben, amit a felesége megfőzött vacsorára. Másnap a házaspár s a kis unokájuk rosszull lett a gombától. Orvost hívtak, de ez már csak Krisztiánt találta életben, az asszony és a gyermek kiszvedtek. Krisztián állapota is olyan súlyos, hogy felgyógyulásához alig van remény.

— **A Vasárnapi Újság** augusztus 8-iki száma tele van pompás képekkel harctereinkről: galiciai és lengyelországi harcaink ép így helyet találnak benne, mint az olasz határon folyó küzdelem. Mello folytatásai ezek is annak az óriási s páratlan erdekességű képsorozatnak, amelyet a Vasárnapi Újság a háboru egy éve alatt a magyar közönséghez juttatott. Szépirodalmi olvasmányok: Laczko Géza és Stug Andrány verse, Jakab Ödön verse, Szőlősi Zsigmond tárcája, cikk a mérgező bombákról. Egyéb közlemények: R. Hirsch Nelli, az elhunyt festőművész nő arc képe s a rendes hetti rovatok: a háboru napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálhöz stb. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedrre 5 kor. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egetem-utca 4.

Az élelmiszereknek és fontosabb szükségleti cikkeknek hatóságilag megállapított legmagasabb árai a lendvai járás területén:

Buzakenyér, fehér, egy kiló	—	K 70 fill.
" barnább, egy kiló	—	60 "
" egész barna, egy kiló	—	50 "
Rozskenyér, fehér, egy kiló	—	56 "
" barna, " "	—	40 "
Zsemlye vagy kifli, a háború kitörése előtti nagyságban, darabja	—	5 "
Disznózsír, egy kiló	5	" "
Zsírzalonna, bürke nélkül, egy kg.	4	" "
Tej, egy liter	—	24 "
Tejföl, egy liter	—	80 "
Turó, egy kiló	—	60 "
Tea-vaj, egy kiló	4	" "
Főzővaj, " "	3	50 "
Tojás, egy darab	—	8 "
Burgonya, egy kiló	—	8 "
Vöröshagyma, egy kiló	—	40 "
Káposzta, nagyobb, egy fej	—	16 "
" kisebb " "	—	14 "
Mák, egy kiló	1	60 "
Száraz bab, egy kiló	—	60 "
Korpa " "	—	28 "
Köles kása, egy liter	—	40 "
Hajdina " "	—	60 "
Szilva " "	—	16 "
Dió " "	—	20 "
Szőlő, szeptember 15-ig, egy kg.	—	80 "
" " " 15. után " "	—	70 "
Csirke, rántani való, egy pár	2	" "
" sütni való " "	4	" "
Sovány lud, egy darab	3	50 "
" kaesa, egy darab	2	50 "
Tökmagolaj, egy liter	2	" "
Raffia, egy kiló	2	80 "
Barnaszén (iváneci), egy métermáza	2	" "
Fémszén, " "	4	20 "
Porosz szén " "	5	" "
Tüzipa, puha hasáb, szállítás nélkül egy méter	8	" "
Tüzipa, kemény hasáb, egy méter	10	" "
Dorongfa " "	9	" "
3 deci (egy pohár) kőbányai sör	—	26 "
3 deci kanizsai vagy soproni sör	—	24 "
Palacksör " "	—	56 "

Nagyobb mennyiségű jó állapotban levő használt hordó 200-400 literig, megvételre kerestetik. =

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen alEibe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szeptió ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmúlhatatlanságaért. — Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a czég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertüzletekben stb. 40-33 Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

6050

közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja, hogy a

KAISER-féle Mell-Karamella három fenyővel

Köhögés

rekedség, hurut, elaválkásodás és görcsös köhögés

ellen legbiztosabban használhatók.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért

kapható Alsólendván Fuss F. Nandor gyógyszerárakban.

*-102

Vigyázzon egészségére!

Megbízható és jó minőségű nikotinmentes **cigaretta-hüvelyeket**

csak **BALKANYI ERNŐ** könyv- és papírkiskereskedésében Alsólendván szerezhet be.

Rendelje meg lapunkat a haretéren levő férje, fia, testvére, rokona sto. részére. Nagy örömet szerez nekik. **Lapunkat a tábori posta rendszeren kézbesíti!**

Egy jó magaviseletű, lehetőleg 2, vagy 3 fősobb (polgári) iskolát :: végzett fiu ::

nyomdász-tanulónak

évenként emelkedő fizetéssel felvétetik Balkányi Ernőnél :: Alsólendván. ::

Alkalmi ajándékok!

Alkalmi ajándéknak legalkalmasabb **zsebórák, láncok, arany és ezüst ékszerek, China-ezüst disztárgyak, evőeszközök stb.**

legnagyobb választékban, jutányos áron kaphatók

Mayer Ödön órás és ékszerésznel

ALSÓLENDVA, Főutca.

Nagy raktár fal- és ébresztő-órákban, valamint látszerészeti cikkekben, időmérőkben stb. javítások szakszerűen végeztek!

A világháború legérdekesebb olvasmányai!

Az Osztrák-Magyar VÖRÖS KÖNYV

I. kötet: Diplomáciai akták a világháború előzményeiről. Ára 1 korona. II. kötet: Az olasz háború előzményei. Ára 40 fillér. III. kötet: A Monarchiának Olaszországhoz való viszonyáról. K 1-40

A német fehérekönyv

Első rész. Ára 40 fillér.

Az angol kékkönyv

Az első rész ára 40 fillér, a második rész ára 60 fillér.

Orosz narancssárga könyv

A könyv ára 40 fillér.

A belga szürkekönyv.

A füzet ára 40 fillér.

A SZERB KÉKKÖNYV.

Ára 60 fillér.

Rossz üzlet a háború

Norman Angell szenzációs könyve. Ára 1 kor. 60 fill.

A cár birodalma

A könyv ára tórképpel 40 fill.

Törökország és Egyiptom

Irta: Heinrich Cunow. A térképpel illusztrált könyv 40 fill.

Az angoi világbirodalom

Irta: Kuntzi Zsigmond. Anglia térképével. Ára 60 fillér.

OLASZORSZÁG.

Irta Varga Jenő. Ára 80 fill.

A Németbirodalom.

Irta Weltner J. Ára 80 fill.

Kapható és megrendelhető

Balkányi Ernő

könyvkereskedésében

Alsólendva, Főutca.

Előfizetőink
ingyenes hirdetés
rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőink
ingyenes hirdetés
rovata.

HELYBELIEK:

ASCHERL JOZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készítését, mindennemű építkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.

BLAU SÁNDOR vasúti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőfösáru- és készruha-üzlete. Nagy raktár uri-dívat cikkekben.

BECK OSZKÁR fodrászterme Főut, Tivadar-f. ház

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasúti-utcában

ERMÉNYI JÁNOS babsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalomtulajd.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER FÜLÖP üveg-, porcellán-, fűszer- és vegyészkereskedése.

FEHER ANTAL köröm- és kocsikovács.

FUCHS JÁNOS borbély- és fodrász, Főut.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, esemence-, rövid-, nornbergi-, üveg- és porcellán-áru kereskedése.

GROSZ FERENC bérkocsi-vállalata. Kényelmes bérkocsi mindenkor rendelkezésre áll.

GÖNCZ GÁBOR peknyester

Özv. GÁLLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

Özv. GREGORENCICS JÓZSEFNÉ szikviz-gyára, Alsó-utca.

HEGEDICS ISTVAN eszmadia.

HEGEDŰS SÁNDOR butor- és épület-asztalos. Kész butorok és különféle koporsók nagy raktára.

KLEIN DÁVID szállítási (spediteur) vállalata

LEVASICS FERENC építőiparos.

MAYER ÖDÖN óras és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst árúban.

Elvállalja vasgyűrűk arannyal való bélelését.

MAURER FERENC szobafestő és mazo.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasúti-árukban. Varrógép-, gazdasági gép-, szén-, cement- és malomraktár.

MURSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRÁS „Korona” nagyvendéglője

NÉMETH PÁL építő- és géplakatos.

NÉMETH ERNŐ borbélyüzlete Főut, Beck-f. házban

POLLAK LAZAR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-árúda.

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

„SCHRANTZ-ÁRUHAZ” (Alsólendva, Templom-ter, dr. Filkor-féle ház) legelőcsőbb bevásárlási forrás rőfös-, rövid- és divatáru-cikkekben.

SIPOS DANIEL eisörendű uriszabó (Főut).

SIMONKA JÁNOS szijgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus. Elvállalja varrógépek és kerékpárok javítását.

Id. SCHWARCZ SAMU fűszer-, liszt-, gabona- és szénkereskedése

STERMAN JÓZSEF ácsmester

SCHÖN JENŐ vegyész- és borkereskedése a vasúti állomás átellenében.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TERSZTENYÁK ISTVÁN kőfaragó és szobrász. Kész sírkőraktár, Szentjános-utca

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mesz- és cement-raktára és cement-áru készítése.

TOMKA GYÖRGY vas- és fűszerkereskedése

VARGA MÁTYÁS Alsólendva. Elad szőlőoltványokat, valamint a legjobb fajú csemeszőlőt különként és kosaranként. Vidékre is szállít utánvétellel, vagy a pénz előzetes beiktatása mellett.

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése.

WEISZ LIPÓT divatárukereskedése és Tip-Top-féle cipő raktára

WALTERSDORFER ADOLF meszaros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávész.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVÁN vendéglős Lendvahosszúfalu.

BRÜLL KÁROLY gőzmalma Rédics.

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JOZSEF vendéglős Lendvasárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SÁNDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

EPPINGER SALAMON és FIA kereskedése Csesztreg. Eternit-pala raktár.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST ADOLF vendéglős Rédics.

FÖLDES MÓR „Royal”-kávéháza Csáktornyan.

FRANKÓ GÉZA vendéglős Lendvaerdő (Renkóc)

FLESCH MANÓ vendéglős Rédics.

FRIEDRICH JÓZSEF gabonakereskedő Beatiné

GIDER GUSZTAV vendéglős Zsitkóc.

GÁL JÓZSEF molnár Petesháza.

GAAL SÁNDOR molnár Rédics.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HORVÁTH MÁRTON bádógosmester Belatinc.

HERZFELD MÓR kereskedő Celldömölk.

HERZ MÓR kereskedő Velemér (Vasm.)

JERICS IVÁN ácsmester és kutszivattyú-berendezési vállalkozó Murahely.

Özv. KRAUSZ FÜLÖPNÉ vegyeskereskedése Lendvahosszúfalu.

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KOLLER JÁNOS vegyeskereskedő Göntérháza

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPÓT mesz-, cement- és deszka-nagykereskedése, Eternit-pala elárúsítása Muraszombat

KRALL MÁTYÁS mechanikus kerékpár- és varrógép javító műhelye Csáktornyan.

KANCSAL ISTVÁN vendéglős Rédics

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendvahosszúfalu.

KÓSA FERENC cipész Nemesnép.

LOVENYÁK VINCE borbély Lendvasárhely

LACHENBACHER JOZSEF kereskedő Zalabaksa

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése Lendvasárhely.

MAYER JAKAB kereskedő Muraszerdahely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebeleszámarton

NÉMETH ISTVÁN eszrepos-m. és toltófedő Resznek

POLLAK SAMU vendéglős Murahely (Deklezzsin.)

PREISS IGNAC kereskedő Szentgyörgyvölgy.

PERKÓ FERENC vegyeskereskedő Gáborjánháza

PACSAI LÁSZLÓ köröm- és kocsikovács-mester Nemesnép.

PFANCELTER KÁROLY a „Vigadó” bériője Iglo.

ROSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksan.

RECHNITZER JOZSEF kereskedése Kislippa.

REINER LÁSZLÓ vendéglős Felsőszemene.

REVERENCSCS ISTVÁN vendéglős Siófok

SPIEGEL ADOLF vendéglős Völgyifalu.

SBÜL KÁROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPÓT butorkereskedő Varasd.

SABJANICS MÁRTON asztalosmester és deszka-kereskedő, Adorjánfalva.

SALAMON JÁNOS molnár Lovaszi.

SZABÓ FERENC cipész Lendvasárhely.

SZOCSAK LAJOS cipész Csesztreg

SZABÓ LAJOS vendéglős Resznek.

STIMECZ ANTAL kereskedő Felsőszemene.

TURNAUER BELLA kereskedő és vendéglős Murarév

TÓKA LAJOS műmalma s lisztraktára Csentevölgy

TOPLAK JÁNOS ácsmester Bakónak.

TIBOLD ANDRAS vendéglős Belatinc.

„VADÁSZKÜRT” nagyszálloda Budapest.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvasárhely.

VASS GÉZA asztalosmester Csesztreg.

WALTERSDORFER IGNAC sörkereskedő Újpest.

WOLFARTH LAJOS mérnök Muraszombat

WEISZENSTERN IGNAC vendéglős Bántornya.

WEINSTINGL JAKAB uradalmi műmalma Böhönye (Somogy-m.)

Az olasz háború térképe

Ára 1 korona

Tartalmazza az összes helységeket, folyókat, hegyeket, erődítéseket stb.

Kapható:

Balkányi Ernő üzletében

Alsólendván.

Gyönyörű illusztrációk!

A most folyó világháborúnak valószínűleg szenzációját képezi a a folyóirat, mely 32 oldal terjedelmében, gyönyörű illusztrációkkal

24 fillér

A füzetek hetenként egyszer jelennek meg!

A füzetek állandóan kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könyvkereskedésében Alsólendván.

Érdekesítő olvasmányok!

A Világháború Képes Krónikája

Mesésen olcsó árért!

címmel jelenik meg. Minden füzethez Jókainak a „Jövő század regénye” c. művéből egy iv van csatolva, azonkívül műmellékletek.

Egy-egy füzet ára csak 24 fillér!

24 fillér

Nyomatott Balkányi Ernő könyvnyomdájában Alsólendván.